

ረኽሲ- ኣርኤስ-ቫይረስ

ኣበሬት ብዛዕባ ኣርኤስ-ቫይረስን ውላድካ ብርቱዕ ረኽሲ ንኸየጋጥሞ ብኸመይ ነቲ ተኸእሎ ከተጉድሎ ከም ትኸእልን

abbvie

አርኤስ-ቫይረስ እንታይ እዩ?

አርኤስ-ቫይረስ ሓደ ካብቶም ልሙዳት ናይ መስመር ምስትንፋስና ቫይረስ እዩ። ብቐሊሉ ድማ ይመሓላለፍ። ብሓፊሻ ኩሎም ቁልዑ፡ ኣብ ገለ እዋን ኣብ መበል ክልተ ዓመት ዕድሚኡም ረኽሲ አርኤስ ቫይረስ ሒዝዎም ነይሩ እዩ። ነቶም ዝበዝሑ ቁልዑ ጉንፋዕ ጥራይ ይገብረሎም፤ ሓደ ሓደ ግዜ ግን አርኤስ-ቫይረስ ናይ ሳንቡእ ረኽሲ ዘለዎ ከቢድ ኮነት ከስዕብ ይኸእል እዩ።

ኣሕጽሮ ቃላት ናይ ስርዓተ ምስትንፋስ ስይንክሻል ቫይረስ ዝኾነ፡ አርኤስ ቫይረስ፤ ንፍሉያት ዓይነት ዋሃዮታት ኣብ ስርዓት ምስትንፋስና የጥቕዕ። ንዝተለኸፉ ዋሃዮታት ብሓንጎብ ብምምካኽ ስይንክቴር ዝበሃል ነገር ይፈጥር። እዚ ኣብ ስርዓት ምስትንፋስ ዝርከብ ልፋጫዊ መምብራና ከም ዝሓብጥን ብብዝሒ ዓኽታ ከም ዘፍርን ክገብር ይኸእል። ረኽሲ ኣብ ታሕተዋይ ስርዓተ ምስትንፋስ፡ እቲ ሕበጥን መጣግ ዓኽታን፡ ነቲ ህጻን ምስትንፋስ ከም ዝኸብዶ ይገብሮ።

ነፍሲ ወከፍ ዓመት አርኤስ-ቫይረስ ከም ለበዳ ኣብ መላእ ዓለም ይርእ። ኣብ ሸወደን ዝርግሐ አርኤስ-ቫይረስ ብዝያዳ ኣብቲ ዝሒል ክፋል ዓመት እዩ ዘጋጥም። እዚ ወቕቲ ድሮ ኣብ ወርሒ ጥቕምቲ ጀሚሩ ክሳብ ነዊሕ ግዜ ኣብ ጽድያ ድማ ክቐጽል ይኸእል። ንውሓትን ጸዕቅን ናይ ወቕቲ አርኤስ-ቫይረስ ካብ ዓመት ናብ ዓመት ከምኡውን ኣብ ውሽጢ ሃገር ብብኣካባብይኡ ክፈላለ ልሙድ እዩ።

ኣብ ሸወደን ዝርግሐ አርኤስ-ቫይረስ ብዝያዳ ኣብ ክፋለ ዓመት ሓጋይ ኣለና።

አርኤስ-ቫይረስ ብዝያዓ ምስ
ዝተለኸፈ ሰብ ብኣካላዊ
ምትንካፍ ይመሓላለፍ።

አርኤስ-ቫይረስ ብኸመይ ይመሓላለፍ?

አርኤስ-ቫይረስ አዝዩ ተላባዒ እዩ። ቀንዲ ምስ ዝተለኸፈ ሰብ ብቐጥታ ኣካላዊ ርክብ ኣብ ምግባር ይመሓላለፍ፣ ንኣብነት ብኢድ ብምሓዝን ብምስዓምን።

አርኤስ-ቫይረስ ኣብ ከም በዓል ጣውላ፣ መጽሓፍን ናይ ማዕጸ መትሓዝን ዝአመሰሉ ድፍቓት ነገራት ክሳብ ሸድሸተ ሰዓት ብሂወት ክጸንኡ ይኸእል። ኣብ ኣጭርቕትን ቁርባትን ዝሓጸረ ግዜ ብሂወቱ ይጸንኡ። ብተዘወዎሪ ንኣብነት ናይ ዝተለበደ ሰብ መጻወቲ ብምልቓሕ'ውን ክትልበድ

ትኸእል ኢኻ ። ንኸትልበድ እቲ ቫይረስ ምስ ናይ የዕንቲ፣ ኣፍንጫ ወይ ኣፍ ልፋጫታት ክራኸብ ኣለዎ፣ እዚ ኣብ ኣእዳውካ እቲ ቫይረስ እንዳሃለወካ ኣዕንትኻ ምስ ትሓሲ፣ ኣፍንጫኻ ምስ ትኩዕኩዕ ወይ ኣጸብዕካ ኣብ ኣፍካ ምስ ተእቱ ክኸውን ይኸእል።

ዋላኳ ብኣየር ዝመሓላለፉ ሕማማት ኣዝዩም ተላባዕቲ እንተዘይኮኑ፡ አርኤስ-ቫይረስ ግና ሓደ ሰብ ኣብ ጥቓኻ ኮይኑ ምስ ዝስዕል ወይ ምስ ዝህንጥስ ብዝሰደም ንኣሸቱ ነጠብጣብ ፈሰሰቲ፣ ከመሓላለፍ ይኸእል እዩ።

ውሉዲይ ናይ ምልባድ ሓዲጋ ይጋጥሞ'ዶ?

ኩሎም ቁልዑ ይኹኑ ዓበይቲ ክልበዱ ይኸእሉ እዮም። ኣብ ውሽጢ እታ ቀዳመይቲ ዕድሚኦም ልዕሊ ፍርቂ ካብ ጠቕላላ ብዝሒ ህጻናት ይሕዙም። ክልተ ዓመት ኣብ ዝመልእሉ ግዜ ከኣ ዝበዝሑ ህጻናት ሓደ ወይ ዝይዳ ግዜ ናይ አርኤስ-ቫይረስ ረኽሲ ሒዝዎም ነይሩ እዩ። ድሕሪ እዚ ኩነታት እቲ ህጻን ስርዓት ምክልኻል ኣንጻር አርኤስ ቫይረስ ኣማዕቢሉ ይርከብ። ስዒብም ዝመጽኡ ናይ አርኤስ-ቫይረስ ረኽሲታት ድማ መብዛሕትኡ ግዜ ፈኩሰቲ ይኾኑ።

ሓደ ሓደ ግዜ አርኤስ-ቫይረስ ኣሲጋኢ ምልክት ሕማም ከሰዕብ ይኸእል እዩ። ካብ ሓደ ክሳብ ሰለስተ ሚእታዊት ኩሎም ህጻናት፣ ብኸቢድ ስለ ዝሓሙ ክንክን ኣብ ሆስፒታል ክረኽቡ የድልዮም እዩ።

ትሕቲ ሸድሸተ ወርሒ ዝዕድሚኡ ህጻን፡ ብርቱዕ ምስዓልን ናይ ምስትንጎሩስ ጸገም ዘልዎ ጉንፋ-ዕ እንተ ሒዝዎን ወይ ምልክታት ምጉዳል ጥዕናን ድርቀትን እንተ ኣርእዩ፡ ኣብ ቀረባኻ ምስ ዝርከብ ቅበላ ህጹጽ ሕክምና ተራኹብ።

ብዕድመ ንዝዓበዩ ቁልዑ፡ ንቐዳማይ መርመራ፡ ምስ ቅበላ ሕክምና ቁልዑ (barnläkarmottagning)፡ ማእከል ከንክን ጥዕና ወይ ተረኛ ክሊኒክ ክትራኹብ ትኽእል ኢኻ።

ለበዳ አርኤስ-ቫይረስ ብኸመይ ይገሃድ?

ሙብዛሕትኡ ግዜ ረኽሲ አርኤስ-ቫይረስ ከም ጸረርታን ሑኢታን፣ ዝበዝሕ ግዜ ድማ መጣጣ ልፋጭ ዝተሓወሶ ፈኸሶ ጉንፋዕ ኮይኑ ይርእ። እቲ ቁልዓ ካብ ንብር ወጻኢ ከደክምን ሽውሃቱ ክዕጽን ይኸእል። ረስኒ ናይ ግድን ክህልዎ ኣለዎ ማለት ኣይኮነን። ሙብዛሕት ግዜ እቲ ቁልዓ ብዘይ ዝኾነ ተደራቢ ሕማም ይሓዊ።

ሓደሽ ዝተወልደ ምሉእ ጥዕና ዘለዎ ህጻን ኣብታ ቀዳመይቲ ወርሒ ዕድሚኡ፡ ብጀካ ጉንፋዕ ብተወላሺ ኣብ ሆስፒታል ሕክምናዊ ክንክን ዘድልዮ ወጥሪ ስርዓት ምስትንፋስ ዘለዎ ነድሪ ሰናብእ ክጥቅጥ ይኸእል እዩ። ሓደ ሓዲ ግዜ እቲ ህጻን ናይ ኦክስጅን ሓዝን ባዕሉ ክምገብ ምስ ዘይክእል ድማ ብትቦ ምምጋብን የድልዮ።

ምልክታታት ናይ ብዝያዳ ሓደገኛ ረኽሲ አርኤስ-ቫይረስ፡

- ✦ እቲ ቁልዓ ምስትንፋስ ይኸብዶ
- ✦ ጸጽ ዝብል ወይ ናይ ፋጻ ዝጥዕም ድምጺ ዘለዎ ሞልጡፍ ምስትንፋስ
- ✦ ክበልዕን ክሰትን ሓይሊ ይጎድሎ
- ✦ ኣብ ኣከባቢኡ ዘይምግዳስን ትህኪትን
- ✦ ብሓይሊ ምስዓል
- ✦ ብዙሕ መጣጣ ልፋጭ ኣብ ኣፍንጫን መስመራት ምስትንፋስን
- ✦ ልዑል ረስኒ

እዮም ኣዚዮም ናእሹቲ ህጻናት፣ ብፍላይ እዮም ቅድሚ ግዜ እተወልዱ፣ ምልክታት ጉንፋዕ ከርእዩ ከምኡ'ውን ብሞልጡፍ ክንክን ሕክምና ዘድልዮ ብመልክዕ ኣፕኒያ (ግዝያዊ ምቕራጽ ትንፋስ) ቀጨውጨው ከብሎም ይኸእሉ እዩ ።

ገለ ጉጅለ ህጻናት ዝያዳ ተኣፈፍቲ እዮም

ብጀካ እቶም ዝንኣሱ ዕሽላት፡ ብዝያዳ እቶም ቅድሚ ግዜ እተወልዱ ቁልዮ፣ ሕማም ልቢ ወይ ሳንቡእ ዘልዎም ቁልዮ፣ ዳውናዊ ኣበር ዘለዎም ቁልዮ፣ ወይ ሕማም ስርዓት መትኒታትን ጭዋዳታትን ዘለዎም ቁልዮ እዮም ብዝያዳ ብብርቱዕን ዝተናውሐን ናይ ሕማም ኮነት ክጥቅዑ ተኸእሎ ዘለዎም።

ኣርኤስ-ቫይረስ ነባሪ ሃስያ ይገብር፡ዶ?

ብርቱዕ ረኽሲ ኣርኤስ-ቫይረስ ሒዝዎ ዝነበረ ቁልዮ፡ ሓደ ሓደ ግዜ ምስ ጉንፋዕ ዝተሰነየ ናይ ምስትንፋስ ጸገም ንገለ ዓመታት ድሕሪ እቲ ረኽሲ ክቐጽል ይኸእል።

ንሓደሽቲ ዝተወልዱ ዕሽላትን ንኣሽቱ ህጻናትን እንተሓጸረ ኣብታ ቀዳመይቲ ፍርቂ ዓመት ናይ ሂወቶም ካብ ለበዳ ክትከላኸሎም ምፍታን ኣዝዩ ኣገዳሲ እዩ።

ኣብ ገለ ካብተን ተኣፈፍቲ ጉጅሊታት ንዝምደቡ ህጻናት እንተ ሓጸረ ብምልእታ ኣብታ ቀዳመይቲ ዓመት ናይ ሂወቶም ካብ ለበዳ ምክልኻል የድልዮም።

ንተኣፈፍቲ ህጻናት
ብዝተኻእለ መጠን ካብ
ለቦዳ ተኸላኸለሎም።

ካብ ኣርኤስ-ቫይረስ ምሉእ ብምሉእ ክትከላኸል ኣይከኣልን እዩ፣ ግን ናይ ምትሕልላፍ ተኸእሎ ከተጉድል ይከኣል እዩ። ምናልባት መታን ኣዝዮም ነኣሽቱ ከለዉ ከይጠሙ፣ ነቶም ዝያዳ ተኣፈፍቲ ከም ትከላኸለሎም ግበር።

ኣብ ወቕቲ ኣርኤስ-ቫይረስ፡ ንውላዲይ ካብ ለበዳ ንኸከላኸለሉ እንታይ ከገብር ይኸእል?

- * ኣብ ግዜ ጉንፋዕ እቲ ዝበለጸ ኣገባብ ለበዳ ንምውጋድ፡ ኣእዳውካ ብጉቡእ ብሳሙናን ማይን ምሕጻብ እዩ። ብድሕሪሉ ናይ ኢድ መንጽሂ ምጥቃም ጽቡቕ እዩ።
- * ንናብ መዋእለ ህጻናት ዝመላለሱ ዓቢይት ኣሕዋት ኣእዳዎም ብጉቡእ ንክሕጸቡ ምሃሮም።
- * ምስ ጉንፋዕ ዝሓዘም ቁልዑን ዓቢይትን ርክብ ኣወግድ፡ ካብ ጥቡቕ ምትንኻፍ ተጠንቐቕ ንኣብነት ጉንፋዕ ከለካ ምስዕዓም።
- * እንተ ኺኢልኪ ኣጥብውዮ ወይ ጻባ ጡብ ኣብ መጥበቂ ጌርኪ ሃብዮ።
- * ነቲ ቁልዓ ካብ ምትካኽ ነጻ ኣከባቢ ፍጠረሉ።
- * ጉንፋዕ ዝሓዘም ኣዕሩኸቲ ወይ ኣዝማድ ክበጽሑኻ እንተ መጸኢም፡ ናይ ቀረባ ርክብ ንኸወግዱ ንገሮም። እቲ ዝበለጸ ከሳዕ ዝሓውዩ ነቲ ምብጻሕ ኪደናግይዎ እዩ።
- * ኣብ ጉንቦ ኢድካ ሰዓልን ሃንጥስን።

- * ጽፍሒታት ከም ናይ መተሓጻጸቢ፣ ጣውላታትን መጻወቲ ኣቕሑትን ብቐጻሊ ኣንቅጽም።
- * ምስ ናይ ስድራቤታትን ቁልዑን ጉጅለ ዝግበሩ ንጥፊታት ካብ ዝ ወጻእ ክትራኸቡ ምረጽ። ኣብ ውሽጢ ዝ ዝግበሩ ንጥፊታት ተጠንጠቐሎም።
- * ንኣብነት ብዙሓት ቁልዑ ዝርከቡዎን ጥቓ ንጥቓ ኮይኖም ብሓደ መጻወቲ ዝጻወትሉ ክፉት መዋእለ ህጻናት።
- * ንውሉድካ ብዙሓት ሰባት ኣብ ዝህልውሉ ቦታ ሒዝካዮ ክትከይድ እንተ ኼንካ ጥንቁቕ ኩን። ንኣርኤስ-ቫይረስ ዝሊምልኮት እቲ ዝገበየ ሓደጋ ብኣየር ዝመሓላለፍ ለበዳ ዘይኮነ፡ ሰባት ብቐረባ ኣብ ልዕሊ ውሉድካ እንተ ስጊሎም ወይ ሃንጢሰም እዩ። ቀንዲ ናይ ካልኣት ዘይጉቡእ ጽርየት ኣእዳው እዩ ሓደጋ ዘስዕብ፡ ምኽንያቱ ጉንፋዕ ዝሓዘም ሰባት ንኣብነት ብናይ ኣስቤዛ ዓረብያ መትሓዚ ፣ መትሓዚ ኣብ ህዝባዊ መንግሥታት ወዘተ ክልብዱ ስለ ዝኸእሉ እዩ።

መድሃኒት ጸረ ኣርኤስ-ቫይረስ ኣሎ'ዶ?

ክሳብ ሕጂ ዝኾነ ይኹን ክታቦት ወይ ብቐጥታ ዝሰርሕ ጸረ-ቫይረስ መድሃኒት ኣንጻር ኣርኤስ-ቫይረስ የለን፡ ግን ነቲ ሕማም ክዓግት ዝኽእል ሓደ ኣድማዒ ክታቦት ንምምዕባል ዝዕላምኡም ብዙሓት ሕክምናዊ መጽናዕታት ይካየዱ ኣለው።

ሎሚ እቲ እንኮ መከላኸሊ ጸረ ረኽሲ ኣርኤስ-ቫይረስ፡ ብቐጥታ ዝመሓላለፍ ጸረ ጓና ኣካል (ዘይንጡፍ ብዮና ዝበሃል) እዩ። እዚ ንገለ ንናይ ኣርኤስ-ቫይረስ ረኽሲ ብዝያዳ ተነቐፍቲ ዝገብሮም ዝተሓላለኩ ረቋሒታት ዘልዎም ቁሩባት ጉጅለ ቁልው ጥራይ ዝተመደበ እዩ። እቲ ቁልዓ ምናልባት ናይ መከላኸሊ ፍወሳ ዝወሃቦ ፍሉይ ክንክን ዘድልዮ እንተ ኾይኑ፡ እቲ ነቲ ቁልዓ ዝሕክሞ ሓኪም እዩ ነቲ ሕክምናዊ ግምገማ ዝገብሮ ።

ንውሉደይ ሕማሙ ብኸመይ ከፋኹሰሉ ይኸእል?

ሒዙካ ንዘሉ ረኽሲ ኣርኤስ-ቫይረስ ዘሕዊ መድሃኒት የለን። ጸረ-ነፍሳት ዝኾነ ኣድማዕነት የብሉን። ግን ሕማም ውሉድካ ንምጉዳል ብዙሕ ነገር ክትገብር ትኸእል ኢኻ።

✦ ነቲ መጣግ ዓኸታ ንምልጋስን ድርቂ ንምውጋድን ውሉድካ እኹል ፈሳሲ ከም ዝረከብ ኣረጋግጽ።

✦ ኣፍንጫ ንምጽራይ ኣብ ኣፍንጫ ዝገጸግ ናይ ጨው-ሕቃቕ ትሕዝቶ ዘለዎ ስፕሪይ ሃቡ። ብመሰረት ትእዛዝ ኣንጻር ምዕባስ ናይ ኣፍንጫ ዝነጥብ መድሃኒት ምስትንፋስ የቃልል።

✦ ባዕሉ ፊጥ ክብል ንዘይክእል ህጻን፣ ካብ ፋርማሲ ዝግዛእ ናይ ኣፍንጫዊ መምጻዩ ተጠንቂቕኻ ክትጥቐም ትኸእል።

✦ እንተ ኺኢልኪ ኣጥብውዮ ወይ ጻባ ጡብ ኣብ መጥባዊ ጌርኪ ሃብዮ።

✦ ሕብጥ ኣብ ልፋጫዊ መምብራና ንምጉዳል ንውሉድካ ርእሱ ኣብ መደቀስ ናጽላ ወይ ዓራት ክብ ኣብሎ። ምናልባት ንጉዳይ ግዜ ንውሉድካ ቐንዕ ኢሉ ክዕርፍ ክትገድፎ ትኸእል ትኸውን ።

✦ ኣብቲ ክፍሊ ዛሕሊ ከም ዝህሉ ግብር።

✦ እቲ ቁልዓ ብረስኒ እንተ ተጠቐሙ ኣሎ ኾይኑ፣ ረስኒ ዘህድእ ትእዛዝ ሓኪም ዘየድልዮ መድሃኒት ብመሰረት እቶም ናይ ዓቕን ለበዋታት ክትህቦ ትኸእል ኢኻ።

ንድርቀት ወይ ንናይ ምስትንፋስ ጸገም ከኣንፍቱ ዝኸሉ ምልክታት ኣስተውዕለሎም።

ብዛዕባ ኣርኤስ-ቫይረስ ዝያዳ ኣንብብ

ብዛዕባ ኣርኤስ-ቫይረስ ብዝያዳ ከትፈልጥ እንተደሊኻ ኣብ rsvirus.se ርእ ። ተኽእሎ ምትሕልላፍ እዚ ለቦዳ ንምጉዳል እንታይ ክገብሩ ከም ዘለዎም ከንብቡ ምእንቲ ክኸእሉ፡ ንኣዕሩኽትካን ኣዝማድካን እውን ሓብር ።

rsvirus.se

ረኽሲ ኦርኬስ-ቫይረስ ሓደ ሓደ ግዜ ካብ ጉንፋዕ ንላዕሊ

ኣብዚ ብሮሹር እዚ ብዛዕባ ኦርኬስ-ቫይረስ (ናይ ስርዓተ ምስትንፋስ ቫይረስ) ብኸመይ ከምዝመሓላለፍን፣ ምልክታት ናይቲ ረኽሲን ንውላድካ ንምክልኻል ክትሓስበሎም ዘለካ ነገራትን ክተንብብ ትኽእል።

እዛ ብሮሹር ብናይ ፕዲኤና ሙልኮዕ ክትጸግን/ክትሕተም ኣብ ትሕቲ Broschyr ኣብ www.rsvirus.se ኣለ።

AbbVie AB, Box 1523, 171 29 Solna | www.rsvirus.se